

Világosság

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG NAPILAPJA

KOLOZSVAR, 1948. december 29. szerda.

V. EVFOLYAM, 303. szám

A Nagy Nemzetgyűlés III. rendes ülészakájának megnyitása után

Gheorghiu-Dej miniszterelnökhelyettes, a RMP főtitkára ismertette a Román Népköztársaság 1949. évre szóló általános gazdasági tervét

BUKAREST. (Rador.) — Hétfőn délelőtt 10 órakor megnyitották a Nagy Nemzetgyűlés III. rendes ülészakáját. A megnyitó ülésen jelen volt a Nagy Nemzetgyűlés Elnöki Tanácsa, élén C. I. Parhon dr. elnökkel, a kormány tagjai, élén Groza Péter dr. miniszterelnökkel és a Nagy Nemzetgyűlés összes képviselője.

Az ülést C. I. Parhon dr. nyitotta meg, aki a Nagy Nemzetgyűlés Elnöki Tanácsa nevében felolvasta a rendes ülészakák megnyitóbeszédét, amelyet a képviselők nagy tapsal fogadtak.

Következett a házelnökség tagjainak megválasztása, akik a Nagy Nemzetgyűlés tárgyalásait vezetik majd le. A házelnökségbe megválasztották: Parvulescu Constantin elnököt, Bányai László dr., Cancea Ion és Oprescu Nicolae alelnököket, valamint négy tiszteletbeli tagot.

Ezután megalakították a gazdasági, pénzügyi, mezőgazdasági, kulturális, közigazgatási, külügyi nemzetvédelmi és jogügyi bizottságokat.

A bizottságok megalakítása után Gheorghiu-Dej a Román Munkáspárt főtitkára és helyettes miniszterelnök előterjesztette a Nagy Nemzetgyűlésnek a Román Népköztársaság 1949-ik évre szóló általános gazdasági tervét.

Majd Luca László, a Román Munkáspárt titkára és pénzügyminiszter a következő törvényjavaslatokat terjesztette elő:

— Az adóelhárítás megkorlátozásáról szóló törvénytervezetet, a lakosság jöve-

delmének megadóztatásáról szóló törvénytervezetet, a vámtörvény tervezetét, a bélyegilletékekről szóló törvénytervezetet, a látványossági adóról szóló törvénytervezetet, az elvégzett munka, munkaszolgáltatások és szállítási ügyletek megadóztatásáról szóló törvénytervezetet, egyes pénzügyi intézkedésekről és egyes adók és illetékek megszüntetéséről szóló törvénytervezetet, a községek által beszedhető díjak megállapításáról szóló törvénytervezetet, a Román Népköztársaság általános költségvetésének elkészítéséről, végrehajtásáról és lezárásáról szóló törvénytervezetet, valamint a Román Népköztársaságnak 1949-ik évi költségvetésének felfektetéséről és alkalmazásáról szóló törvénytervezetet.

Pauker Anna, a Román Munkáspárt titkára és külügyminiszter bejelentkezéskor előterjesztette a Csehszlovákiával megkötött barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási egyezményt.

A Nagy Nemzetgyűlés délutáni ülését 6 óra 40 perckor Constantin Parvulescu, a Nagy Nemzetgyűlés III. ülészakája házelnökségének elnöke nyitotta meg.

A délutáni ülés megnyitása után az elnök átadta a szót Gheorghiu-Dej, a Román Munkáspárt főtitkárának, miniszterelnökhelyettesnek, aki jelentést tett a Román Népköztársaság 1949. évre szóló általános gazdasági tervének törvényjavaslatáról.

A jelentés részletes ismertetésére legközelebbi számunkban visszatérünk.

Csúcsteljesítményt értek el

a galaci szegycselők a brailvai Sovromtransport munkatelepén

BUKAREST. (Rador.) — December 24-én, pénteken, Rosca Marin és Iordachescu Ion galaci szegycselő csoportjai kiszállták a brailvai Sovromtransport munkatelepére, hogy ott egy építő hajón tuahaladják a turnusvezetési Petre Bann szegycselő munkacsoportjának csúcsteljesítményét.

A munkafeltételek rendkívül kedvezőnek voltak. A versenyben lévő 5490 szegecset, Említésre méltó az, hogy a munkavégzés hevében több mint 6 és minusz 10 fős csoportok hidegben dolgoztak a fűlőtől 80 centiméterre elhelyezett kőolajszállító uszály fenékrészén.

A 8 órai munkaidő alatt elért eredmények igen jelentősek, mert Rosca Marin munkacsoportja 5685 darab 22 milliméteres szegecset vert be, Iordachescu Ion munkacsoportja pedig 5148 szegecset vert be.

Jelentős eredménnyel zárják az évet a szállítási vállalatok

BUKAREST. — A Román Népköztársaság fennállásának egy esztendeje alatt az ország közlekedésében is jelentős eredményeket ért el. Az államvasutak újjáépítésében kiemelkedő eredményeket értek el. A személyszállító vasúti kocsik számának növelésével teljesen kiküszöbölték és megszüntették azt a háborús zűrzavarokból eredő problémát, hogy teherkocsikat személyszállításra használniuk kellett. Az I. és II. osztályú személykocsik nagyrészt üléseit kipárnázták.

A szovjet módszerek alkalmazásával lehetővé tették azt, hogy a vonatok sebességét jelentősen növeljék. Így a Temesvár—Bukarest között közlekedő vonatok menetidejét két órával csökkentették. A menetidőt az ország többi vonalain is ugyanilyen mértékben leshálították.

A teheráru forgalmat ugyancsak fokozták. Ma már megfelelő számú vagon áll a nemzetgazdaság rendelkezésére, az élelmiszeráru forgalmat pedig gyorsjáratai tehervonatokon bonyolítják le. A belföldi személy- és teherforgalom lebonyolításában nagy feladatot lát el a RATA közlekedési vállalat, amely hatalmas fejlődést ért el a Román Népköztársaság fennállásának első évében. Míg 1948 év elején a RATA társaságkocsik száma 180 volt, addig ez a szám egy év alatt 665-re emelkedett.

A galaci és turnusvezetési hajógyárak szegycselő csoportjainak nyomozói jelentős eredményeket értek el a hajógyártás területén.

Országunk légiforgalma hatalmas méretekben fejlődött. A román-szovjet légiforgalmi társaság, a TARS, fontközpontokat építettek.

A postaszolgálat is fejlődött, de sok hiányosságot és szervezetlenséget kell még leküzdenie, hogy hivatását betölthesse. A távbeszélő szolgálat is kibővítették és Nagyszebenben és Szatmáron korszerű önműködő telefontárhelyeket építettek.

Kivonják a forgalomból a számla és összesítő kimutatás (borderou) bélyegeket

Január 31-ig bármilyen adót lehet fizetni a forgalomból kivont bélyegekkel

BUKAREST. (Rador.) — A pénzügyminisztérium valamennyi kereskedelmi és ipari vállalat — az állami, megyei és községi vállalatokat is beleértve —, valamint az iparos műhelyek tudomására hozza, hogy azok, akik az érvényben lévő számla- és összesítő kimutatás (borderou) bélyegekkel rendelkeznek, 1948 december 31-ig bezárólag kötelesek felhasználni teljes készletüket a bélyegtörvény 14. szakasza 12. paragrafusában előírt százalékos adó befizetésére, vagy a törvény értelmében kibocsátott számlák, vagy összesítő kimutatások (borderou) felbélyegzésére. Azok, akik 1948 december 31-e után is ilyen bélyeggel rendelkeznek, 1949

január 31-ig bezárólag készpénzre válthatják, vagy bármilyen adó és büntetés befizetésére felhasználhatják. Abban az esetben, ha nincs adóhátalékuk, vagy adóhátrétegük, a fenti vállalatok készpénz ellenében adhatják be bélyegkészletüket a pénzügyigazgatóságoknak. 1949 január 31-e után ilyen bélyegeket semmilyen módon sem lehet értékesíteni. Újlag felhívják a figyelmet arra, hogy ez a rendelkezés csak a számla és az összesítő kimutatás (borderou) bélyegekre vonatkozik. A többi bélyeg 1948 december 31-e után is forgalomban marad.

A közlekedésügyi minisztérium önálló ügyosztályává alakul át a CFR

BUKAREST. (Rador.) — A hivatalos lap tegnapi számában megjelent a Nagy Nemzetgyűlés Elnöki Tanácsának a közlekedésügyi minisztérium és a hozzá tartozó egyes intézmények szervezeti szabályzatának módosításáról szóló törvényrendelet.

A rendelet törvény értelmében, a román államvasutak a közlekedésügyi minisztériumhoz tartozó román államvasutak ügyosztályává alakul, amelynek neve röviden: CFR. A román államvasutak ügyosztályát az államvasutak miniszterhelyettese vezeti.

A posta, telefon és táviró egyaránt a Román Telefonszolgálat Rt. államosított vállalatával és a Posta, Táviró és Telefon Kezelőszéke, röviden PTT néven működik tovább. A Posta, Táviró és Telefon Kezelőszéke jogi személyisége és külön vagyona van és az egyesi telt két intézmény összes jogába és kötelezettségébe lép.

A közlekedésügyi minisztérium magánvasutak ellenőrzési igazgatósága a rendelet törvény hatálybalépésének napjával megszűnik.

Sztalin generalisszimusz választávirata a Román Munkáspárt Központi Vezetősége és Groza Péter dr. miniszterelnök születésnapjára

Josif Viszarionovics Sztalin a Román Munkáspárt Központi Vezetőségének december 21-én küldött üdvözlőtáviratára a következő szövegű választáviratot küldte:

A ROMÁN MUNKÁSPÁRT KÖZPONTI VEZETŐSÉGÉNEK

Köszönöm a Román Munkáspárt Központi Vezetőségének születésnapom alkalmából küldött üdvözlőt.

Josif Viszarionovics Sztalin generalisszimusz Groza Péter dr. miniszterelnöknek a következő szövegű táviratot küldte:

GROZA PÉTER DR., A ROMÁN NÉPKÖZTÁRSASÁG MINISZTERELNÖKÉNEK

Kérem miniszterelnök urat, fogadja köszönetem születésnapom alkalmából kifejezett baráti jókívánságaimért.

BUKAREST
SZTALIN
BUKAREST
SZTALIN

SZOVJETUNIO

A Pravda december 22-i számában Szofronov cikket írt „A szovjet szindarabírás további felvirágoztatása” címmel. Az utóbbi években igen sok mai tárgyú szindarabot írtak, amelyek joggal érdemeltek ki a szovjet nézők széles rétegének az elismerését — írja. — Több kitünő darabot mutattak be nemcsak az Orosz-Szovjet Köztársaság, hanem a többi szövetségi köztársaság színpadjain is. A szindarabírás helyes útton halad. Célja, hogy bemutassa korunk haladó emberét. A drámaírás belenyúl az életbe. Állandóan újabb és újabb kérdéseket hozva felszínre, leleplez minden olyan jelenséget, amely zavarja a kommunizmus felhaladását.

MAGYARORSZÁG

1948 december 29-én avatják fel azt az emlékművet, amellyel Budapest vezetősége megemlékezik a nécek által 1944 december 29-én orvul meggyilkolt szovjet parlamenterekről. Az emlékmű 27 méter hosszú és közel 9 méter magas. Az alkalommal Farkas Mihály honvédelmi miniszter mond beszédet. „Ezen a napon minden ember emlékezőkkel vissza arra a hősiességre és elszánt bátorságra, amellyel a szovjet katonák legyőzték az orgyilkos fasizmust, hogy módot nyújtsanak a magyar nép fejlődése számára” — írja az emlékmű avatását bejelentve a „Népszava”, a magyarországi szabad sajtószervezetek központi lapja.

FRANCIAORSZÁG

Az „Action” című folyóirat Jean Benoit fordításában közli Amarin

uruguayi tanár, író, költő és dramaturg Varsó romjainak a hatása alatt írt költeményét. Amarin, ak eddig 18 filmscenáriumot írt, Párisba érkezett a most az egyik párisi színházban rendez. Hazájában, Uruguayban éveket töltött a dolgozó földművesek között. Két regénye — „Eladó szekér” és „A ló és az árnyék” — hét-nyolc külföldi nyelven megjelent. Hazáját azért hagyta el, mert a déamerikai fasiszták lehetetlenné tették szenáriumi munkáját. Résztvett a wroclávi értekezleten.

KINA

Csang-Kaj-Sek múlt hét keddjén egy órán keresztül methodista zsol-tárokat énekelt, hogy hadseregéről leimádkozza a balszerencsét. Vel együtt énekelt három miniszter-tiz tábornoka és tizenhét titkára. Az énekítés befejezése után egyik titkára közölte vele, hogy a nép-hadsereg offenzívája megindult Hankau ellen, Csang-Kaj-Sek válaszként belerugott a titkárho (Nankingi sajtójelentés).

USA

„Feketék és fehérek” címmel jelent meg magyarul Richard Wright amerikai néger író eredetiben „Black Boy” című könyve, mellyel az USA déli államaiban élő néger-életéről tudósít. Az író egyes szám első személyben elmondja gyermekiségének történetét, maga és néger társai amerikai fehérek fakasztotta sok szenvedését. A két évtizedet elbeszélő könyv ugyanakkor jó környezetet mutat a gyermek-életben, az emberi öntudat fejlődésének a története.

A Szovjetunió Tudományos Akadémiája elnökségének a válasza Henry Dale egyetemi tanárhoz

MOSZKVA. (Rador.) — A szovjet lapok ismertetik a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának az elnöksége részéről Henry Dale angol egyetemi tanárhoz intézett választ.

A Szovjetunió Tudományos Akadémiája rámutat arra, hogy 1942-ben tiszteletbeli tagjává választotta Henry Dale angol fiziológust, aki akkor a brit királyi társaság elnöke volt.

Legutóbb a Szovjetunió Tudományos Akadémiája levelet kapott, melyben Henry Dale közli, hogy lemond a Szovjetunió Tudományos Akadémiájában viselt tiszteletbeli tagságáról, azzal okolva meg lemondását, hogy nem ért egyet az Akadémiának a biológiai kérdésekben elfogadott határozataival.

Jóval azelőtt, hogy Dale egyetemi tanár levele a Tudományos Akadé-

mi elnökségéhez érkezett, az angliai és az egyesült államokbeli sajtó a Szovjetunió irányában nyilvánvalóan elcsúszásos céllal szelvényben részleteket közölt a levélből.

A Tudományos Akadémia, válaszában elmozdítva Henry Dale levélét, rámutat arra, hogy ez utóbbi elfelejtette, vagy tudatosan mellőzi a biológiai tudomány történetének bizonyos alapvető tényeit.

Nehéz azzal vádolni Dale professzort, hogy nem ismeri a biológiai tudomány történetének bizonyos tényeit. Ebből kiindulva feltehető, hogy a tudománnyal való minden kapcsolatot nélkülöző bizonyos erők készítették a levél megírására.

Date professzor felelőtlenül azt állítja, hogy a Szovjetunióban korlá-

tozásnak vetik alá a genetika területén való munkálatokat, noha jól tudott, hogy e munkálatok rendkívül mértékben kitejesedtek a mioursini elmélet diadala nyomán.

Dale professzornak — folytatja a Tudományos Akadémia elnöksége — a demokráciellenes erők engedelmességének a válsága felett a világ minden becsületes tudósa csak sajnálkozását fejezheti ki.

A Tudományos Akadémia elnöksége, miután megvitatta Henry Dale-nak a tudomány érdekei ellen irányuló levélét, elhatározta, hogy visszavonja tőle a Szovjetunió Tudományos Akadémiája tiszteletbeli tagja címet s e határozatát a Szovjetunió Tudományos Akadémiája közgyűlése elé terjeszti jóváhagyás végett.

Egy szovjet iskolaigazgató feljegyzéseiből

(2-ik közlemény)

A tanulás kötelező voltát ki-mondják más országok törvényei s. Nálunk azonban megteremtették a feltételeit is annak, hogy ez a törvény valóság legyen.

Nálunk nem lehetségesek olyan állapotok, mint például az Egyesült Államokban, ahol huszonkét állam törvényeiben benne van, hogy a gyermek nem köteles tanulni azért, mert az iskola messze van a lakóházától.

Hazánkban minden helység minden utcájának, minden falunak és minden telepnek megvan a maga iskolája. A szovjet iskolában a lakosság összes rétegei tanulnak. Például abban az iskolában, melynek vezetésével engem bíztak meg, ugyanabban a padban tanulnak a marsalloknak és a munkásoknak, a tisztviselőknek és a kormányi tagjainak a gyermekei.

Iskolánk legfontosabb jellemzője a növendékek tanulásban mutatott eredmények. A leggyengesebb teendő annak elérése, hogy minden növendék egyformán jól tanuljon és ne legyenek közöttük gyenge tanulók. Oszintén szólva, e tekintetben még nem mindenkit világosítottak fel. Egyesek szerint az a normális, ha gyenge tanulók is vannak. Azonban ez az elmélet alapján és veszélyes. A gyöngyfelfogású gyermekeket, kivéve, akik különleges iskolákban tanulnak, minden fiú és minden lány lehet jó tanuló.

Vannak-e gyenge tanulók abban az iskolában is, amelyet én vezetek? Persze, hogy vannak! De nem hiszünk azt, hogy ezeket nem lehet megjavítani és nemcsak az iskolásokat hibáztatjuk, hanem a szülőket és a pedagógusokat is, akik nem tudtak olyan tudományos munkaszomjat beléjótani a gyermekekbe, amilyen a többiekben van. A gyenge jegyet sokkal könnyebb javítani, mint kiküszöbölni a munkakedv hiányát.

Alexandr B. olyan növendékünk volt, aki sok gondot okozott az iskolának, de aztán mégis elég jól végzett. Édesanyja egy idő múlva a következőket írta nekünk: „Hálás vagyok, igazgató elvtárs, magának és különösen az irodalomtárgyárnak, akiről egyszer Alexandr azt mondotta: „Ha beszélsz, alig lehet megérteni az öregasszony szavát, de amit mond, az nagyon érdekes. Igazi tanár. Lehetetlen nem megtanulni a tananyagát.”

Kalnin tíz év előtt mondotta: „...A tanító túlrök tömkelege között van, száz éves növendék szem figyel... A tanító pozitív oldalait éppennyig észreveszik, mint a negatívakat.”

A nevelés eredménye elsősor-

ban és mindenekelőtt attól függ, hogy milyen a tanítónak az osztály iránti beállítottsága, magatartása az iskolások előtt. Nem jó pedagógus az, aki nem törődik a tekintélyével s nem igyekszik azt erősíteni. Magától értetődik, hogy a minden iskolában elkerülhetetlen félreértéseknél vagy viszályoknál a tanítónak igazságosnak és korrektnek kell lennie. Ez azonban még nem elég. Nagyon fontos és szükséges az is, hogy valamilyen növendék beléssa döntésének igazságosságát. Ha a tanító úgy látja vagy érzi, hogy a növendékek részéről valamelyes kétely áll fenn, méltóságából semmit sem veszít, akkor, ha az osztálynak megmagyarázza, hogy egyik, vagy másik esetben miért cselekedett így és miért nem másként. Nekünk tudatos fegyelmre van szükségünk. Igyekszünk a gyermekeket meggyőzni arról, hogy az ember magatartásának semmiféle részleges vagy általános akciónál nem szabad ellentmondásban lennie az őszinteséggel, annak a társadalomnak az érdekeivel, amelynek ő is egyik tagja.

Mi az iskolának azt mondjuk: „Ne lármazz akkor, ha a többiek pihennek, vagy tanulnak. Leckék idején ne beszéljess, mert nehezéget okozol másoknak, megzavarod társaid életét, normális munkáját.”

Kell néha büntetést alkalmazni. De ezt csak olyankor tegyük, amikor erre valóban szükség van. Fontos az is, hogy a büntetést okosan alkalmazzuk. Nem szabad féltőbrésztlenünk a gyermekben a sértődöttséget, vagy azt a beteges önelégtételt, hogy: Rosszat cselekedtem, ti is rosszat tettemek velem, tehát kvittek vagyunk!

(Folytatjuk)

Sztálin születésnapjának megünneplése Tordán és Felvincen

TORDA. — A város dolgozói nagy lelkesedéssel ünnepelték meg december 21-ét, Sztálin miniszterelnöknek, a békeszerető népek lángeszű vezetőjének 69-ik születésnapját. A „Gorkij Maxim” mozgóképszínház zászlókkal díszített nagytörményben nagyszámúban gyűltek össze a város dolgozói.

Az ünnepi műsor keretében az ARLUS és a Magyar Népi Szövetség kórusa, énekszámokkal szerepelt, majd szavatelok, zeneszámok és szá-

valókórus egészítették ki az ünnepély műsorát.

Torda város dolgozói az ünnepségen tanubizonyosságot tettek arról, hogy a nagy Sztálin tanítását követve haladnak a szocializmus építésének az útján.

A FELVINCII ÜNNEPSÉG

FELVINC. — Felvincen a Magyar Népi Szövetség szervezetének a szék-házában ünnepelték meg a közseg dolgozói Sztálin 69-ik születésnapját.

A Köztársasági Hímnusz eléneklése után, amelyet az állami iskola magyarázó tagozatának a tanulói adtak elő, a Szovjetunió Hímnusza következett a felvinci állami iskola román tagozata hallgatóinak az előadásában. Condache Gheorghe és Schatt László iskolaigazgatók mondták ünnepi beszédet, majd a két iskola ifjai verseket szavaltak. A műsört ének-kari művek előadása, majd az Internacionale eléneklése rokesztette be.

GEORGI GULIA

Fordította: Szilágyi András

Kaukázusi tavasz

(22-ik közlemény)

Konstantin hosszasan és türelmesen hallgatta, végül is félbeszakította.

„Barátom”, mondotta szelíden „ez jó kezdet volna, de mégis könnyű dolgotról szó, a dolgot meg kell gondolni.”

„Mi lesz a tavasszal?” kérdezte Keszu türelmetlenül. „A tavasz itt áll a kapu előtt!”

„Ha nem ezen a tavaszon, akkor majd elkezdjük a következő” felelte Konstantin nyugodtan. „En neked a következőket ajánlanám: tanulmányozd a dolgot, gondold meg és talán kísérlethez egy darabon megkezdhetnénk. De tán a kerületben is beszélni kéne róla... az agronommal... Nagyszerűket mondottál a földiek megdolgozásáról és ápolásáról s a haladótobbak tapasztalatairól... Ezek mind jó és tárgyilagos dolgok.”

Később még hozzátette: „Te biztos vagy benne, hogy a szikla foszforszártalmú?”

Keszunak mintha a fejére másztak volna. Összehúzta szemöldökét és megfordult, anélkül, hogy egy szót szolt volna. Közben Konstantin beszélt hozzá, megpróbálta megnyugtanni és magát igazolni. De Keszu nem válaszolt, tulzatosan megsértődött... Kitérta a szívét, szinte

szerelmi vallomást tett és aztán udvariasan elfordultak tőle. Ez bosszantóbb volt a posztonál és kibírhatalomabb a fájdalomnál. Bebizonyosodott, hogy nem hittek neki...

Ismét ott ácsorogtak a szántóföldön. A köd elhúzódott, az első napsugarak, éles késpengékhez hasonlón, megérintették a földet. Az égen madarak vigadnak és tiszta, meleg, majdnem nyári nap látszott köröskörül.

„Keszu” mondotta Konstantin büntudatosan mosolyogva, (Tudta jól, hogy megsértette a legényt.) „Gondold meg alaposan, hogy mit teszel. A szikla nem szalad el. A fontos: a föld megmunkálása és hogy megcsináljál: a megállapított időn belül és hogy mindenki lélekkel dolgozzon. Megértetted? Magad mondat, hogy szikla nélkül is aratni fogunk.” Kitért kezével rámutatott a szántókra s ünnepélyesen mondotta: „Olyan természetűnk lesz, amilyen a hegyekben még sohasem volt!”

Keszu keményen ránézett és ezt morogta a fogai között: „Köszönöm a tanácsot titkár elvtárs! De megvagyok nélküle is!”

II.

Kama maga sem tudta, hogy mitől, de különös vidám hangor-

latban volt. Nem azért, mintha ebben valami titok lett volna. De az ember nem tudja, hogy mitől és mégis olyan könnyű a szíve. Talán, mert a hús estében sültött a holdvilág s az egyenletes, kék fény ráereszkedett a fákra, a hegyekre és az utcákra? Vagy talán azért, mert mellette a komoly Keszu Mirbemenéggel? Vagy talán a huszonegyedik tavasz, a különben is nyugtalan szívet még jobban feljagatta?

Akárhogy is volt, Keszu megérezte barátjáné rendkívüli élnétségét. Csak félfülle hallgatott rája s folyton arra gondolt, ami benne dult. Saját kétélyétől is gyötörve, harcolt Nikvaldval, Konstantinnal és mindenki, aki tervében kételkedett. De hogy az itteni emberek szavával éljünk, maga sem látta világosan, hogy milyen megfogható tervekkel álljon elő. Keszu megértette, hogy a kukoricaföldök megtrágyázásának egész vállalkozása meghiusul, abban az esetben, ha kiderül, hogy az irgalmasság sziklája csupán a természet büszke műve, de a hasznos tulajdonságok hiányoznak belőle.

(Folytatjuk)

AZ ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ ÉS NÉPÓPERA MÜSORA:

Kedden este fél 8 órakor: MÜVESZT. A Népepera tagjai közreműködésével. Jegyek sorszáma 167. Szerdán este fél 8 órakor: EGY PÓHAR VIZ. B-bérllet. Jegyek sorszáma: 162.

MOZIK MÜSORA:

CAPITOL: Kelet felé megy a vonat. (Színes film.) Előadások kezdete: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

SELECT: Kelet felé megy a vonat. Előadások: 3, 5, 7, 9 órakor. December 29-én és 30-án sajtószervezeti tagoknak 50 százalékos kedvezmény.

URANIA: Fridolin kalandjai. Előadások: Fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

száma: 163. Csütörtökön este fél 8 órakor: HARY JÁNOS. D-bérllet. Kedvezményes szelvények nem érvényesek. Jegyek sorszáma: 162.

POPULAR: Fridolin kalandjai. Kezdeté pontosan 3, 5, 7 és 9 órakor. 25-én és 26-án délelőtt 11 órakor mutatják.

ÚJ IDOK (volt FORUM): Híradó műsor, pótképek és kulturálisok. Folytatólagos előadások. Délelőtt 11-ig és 3-10-ig. Befizetés: 15 lej.

MUNKÁS MOZGÓ karácsonyi műsora: Szombattól. A bűnhődés színete. Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor.

Az esztendő mérlege

A jövő év nagy győzelmeket hoz a demokrácia és szocializmus táborának

A Moszkvában megjelent „No-voje Vremja” című közpolitikai folyóirat „Visszatekintés 1948-ra” című cikkében megvitatja a mérleget az 1948-as esztendő eseményeinek, elemezve a demokratikus, imperialista-ellenes és imperialista, demokrácia-ellenes tábor erőviszonyaiban bekövetkezett változást, a demokratikus tábor javára.

A vezető szovjet folyóirat cikke megállapítja, hogy a most záruló igen mozgalmas esztendőben a Szovjetunió és a népi demokráciák országai következetesen folytatták a küzdelmet a béke és biztonság védelmére. Ez a küzdelem ugyanakkor harc volt az egyenlőségen és a jogok kölcsönös tiszteltetésén alapuló nemzetközi együttműködésért is valamennyi kis és nagy állam felségjogának tiszteltetéséért.

Ezzel egyidejűleg a demokrácia-ellenes, imperialista tábor erőt, élükön az angol-amerikai blokkal, folytatták a nemzetközi együttműködés alapjainak aláaknázását, a pánik és aggodalomkeltés a világban, mesterkedéseket a béke és a népek biztonsága ellen.

1948 ESEMÉNYEI

azonban teljesen leleplezték a nyugati hatalmak vezető köreinek politikáját.

Az év elején az amerikai külügyminiszter, a brit és francia külügyminiszterekkel együtt szovjetellenes, náci forráshálóból eredő rágalmozók okmányokat tett közzé. E rágalomhadjárat célját azonban fölényesen leleplezte a Szovjet Tájékoztató Iroda „A történelem meghamisítói” című történelmi okmánygyűjteménye.

Az esztendő végén az angol-amerikai blokk és csatlósai páratlan cinizmussal visszautasították azt a becsületes és igazságos szovjet javaslatot, hogy tiltsák be az atombombát és csökkenték a nagyhatalmak fegyverzetét.

Ezt az uszító politikát, I. V. Szólin bélyegezte meg, amikor azt mondotta: „Az Egyesült Államok és Anglia jelenlegi vezetőinek politikája tömörül politikai, egy új háború kirobbantására irányuló politika.”

Ez a megállapítás mozgósította és még szorosabb egységbe fogta össze a világ békeszerető erőit. Ezek az erők pedig megszámlálhatatlanok. Tevékenységük bizonyítja annak, hogy egy új háború uszító sötét tervét szégyenletes kudarcra fogják végződni.

Az USA és Nagy-Britannia vezető köreinek támadó magatartása nem tulajdonítható véletlennek. A növekvő belpolitikai nehézségek elől akarnak külpolitikailag kalerdokba menekülni. A kapitalista rendszer hiányai és ellentmondásai sohasem mutatkoztak meg oly világosan, mint napjainkban. A fältartóztatlan gazdasági válságtól való rémületükben az amerikai monopólisták 1948-ban páratlan fegyverkezési programot léptek életbe. Göring jelszava: „Vai helyett ágyukat” ujjaéledt az Egyesült Államokban. A háborús költségvetés megtömi a monopóliumok pénztárait és egyre növekvő nyomorúságba tülzi a munkástömegeket. A Marshall-terv nem tudta a várt mértékben fokozni az amerikai kivitt, sőt még ennek csökkentését sem tudta megakadályozni.

A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ

hőfelzárkózásának harmadik esztendőjében. Nyugateurópa országai elletmondások és nehézségek között vergődnek.

Nyugateurópa országainak vezető körei maguk is tudják, hogy háború utáni terveik esődni kezdték. Mintán elvesztették bizalmukat a gazdasági ujjaéledésben most fegyverkezésen és hatalmi hatalmokban keresnek megmentéseket.

Az angol-amerikai blokk egyik legfontosabb jelétét Németországgal lizi. A londoni különterleketlen letörték a Potsdamban megállapított utról, Németország

négyszázötven éves történelméről, darabokra szabdalták az országot nyugati részéből az amerikai támadók gazdasági és hadászati támaszpontját építik ki.

A nyugatnémet övezetekben törvénytelenül végrehajtott pénzügyi reformmal mesterházasan megteremtették az úgynevezett „berlini kérdést”, amelyet azóta is a nemzetközi légkör elmérgesítésére használnak fel.

A NEMZETKÖZI BIZTONSÁGGAL

homlokegyenest ellenkező célokat köveve Németországban, megakadályozzák a német és japán békeszerződések elkészítését.

Az ENSZ-ben sorozatosan megsérülk az Alapokmány intézkedéseit s törvénytelen intézkedéseket lényetnek életbe, ezzel leleplezve magukat a népek szemében, mint a béke ellenségeit.

Egészen nyilvánvaló, hogy az ENSZ úgynevezett többségének semmi köze sincs a világ dolgozó embereinek óriási többségéhez, akik akarják a békét és a nemzetközi kérdések megoldását a demokratikus elveknek megfelelően. Ilyen megoldásért küzd a Szovjetunió, amely elismerten vezetője a demokratikus, imperialistaellenes tábornak. A most záruló év folyamán ez a tábor tovább erősödött. A Szovjetunió és a népi

demokráciák jelentősen hozzájárultak a béke és nemzetközi biztonság megerősítéséhez.

EZT A CÉLT SZOLGALTA

a nyolc külügyminiszter varsói nyilatkozata, amelyben rámutattak a német kérdés egyetlen egészséges megoldási lehetőségére. A demokratikus tábor képviselői az ENSZ-ben őszinte békevágytól áthatva tevékenykedtek. Mint ismeretes, ezek az országok alkották az úgynevezett „kisebbséget”, de e „kisebbség” hangjával hallatja véleményét az Egy-

sült Nemzetek Szervezetében a népek döntő többsége.

Az európai béke megszilárdítását célzóta az a szövetségi szerződésorozat, amit a Szovjetunió szomszédjaival, Romániával, Magyarországgal, Bulgáriával és Finnországgal kötött.

A Szovjetunió és a népi demokráciák, melyek teljesen tudatában vannak saját erejüknek, döntő tényezői a békének és nemzetközi biztonságának.

A most záruló év világosan bizonyította a szocialista gazdasági rendszer mérhetetlen fölényét a széthullóban levő kapitalista rendszer fölött.

A SZOVJETUNIO ES A NEPI DEMOKRACIAK

gyorsan és alaposan fejlesztik nemzetgazdaságuk valamennyi ágazatát. A szovjet ipari termelés az idén 17 százalékkal haladta meg az 1940-es termelési színvonalat és biztosították az ötéves terv időelőtti teljesítését. A mezőgazdasági termelés elérte az 1940-es színvonalat s mindez abban az országban hajtották végre, amely mérhetetlen károkat szenvedett a náci invázió nyomán. A pénzügyi reform és az élelmiszerjegy-rendszer megszüntetése 1947 év végén jelentős eredménnyel jártak. A bérek több mint kétszerezükre emelkedtek és a dolgozók anyagi helyzete állandóan javult.

A népi demokráciák országaiiban, melyek határozattan haladnak a szocializmus megvalósításának útján, ugyancsak jelentős gazdasági eredményeket értek el. Ezek az országok nemcsak elérték a háború előtti ipari színvonalat, hanem jelentősen túl is haladták azt. Ezekben az országokban 1948 újabb lépést jelentett a tervszerű gazdálkodás útján. Az első rövidlélegzetű tervgazdálkodás sikere nyomán Csehszlovákia és Bulgária ötéves gazdaságfejlesztő tervet dolgoztak ki. A gazdasági haladás a népi demokráciák országaiiban együltjárt a munkásság életszínvonalának javulásával. Mindezeket

Kémkedésért, hazaárulásért, valutaüzérkedésért letartóztatták Mindszenty hercegprímást

BUDAPEST. — A magyar belügyminisztérium sajtóosztálya hétfőn délelőtt közölte, hogy Mindszenty József esztergomi érseket, hítlenség, a Magyar Köztársaság megdöntésére irányuló büncselekmény, kémkedés és valutaüzérkedés vádjai miatt a rendőrség őrizetbe vette.

A világ dolgozói szolidaritást vállalnak az indonéz szabadságharcosokkal

Tovább folyik a BT-ben az indonéz-ügy vitája

PARIS — A Rador jelent, hogy a Biztonsági Tanács csütörtökön reggel folytatta a holland hadsergekkel az Indonéz Köztársaság ellen intézett támadása nyomán keletkezett helyzet vitáját.

Kína megbizottja visszautasította a holland megbizott ama állítását, hogy e kérdésben a Biztonsági Tanács nem illetékes. Támogatta az Egyesült Államok, Columbia és Sziria megbizottai által előterjesztett ama határozati javaslatot, hogy a Biztonsági Tanács szólítsa fel mindkét felet, tehát nemcsak Hollandiát, hanem az Indonéz Köztársaságot is, hogy nyomban adjon utasítást a tűz beszüntetésére és vonja vissza csapatait a támadás előtti állásokba.

Hodgeson ausztrálai megbizott súlyos vádakat emelt a hollandok ellen. Megjegyezte, hogy az Egyesült Államok megbizottjának javaslat-tervezete tévöl áll attól, hogy kielégítőnek legyen nevezhető, mivel mindkét félhez és nem egyedül Hollandiához fordult, bár az úgynevezett „biztonsági bizottság” jelentéséből világosan kiderül, hogy egyedül Hollandiát terhel a felelősség a hatalmi tevékenység újabb megkezdéséért, az amerikai határozati javaslat szerint a bizottságnak „meg kell állapítania a felelősséget a fegyveres tevékenység újakezdéséért”.

Az ausztrálai megbizott bírálta

ugyan az amerikai tervezetet, mint aki nem elégtőt, de még sem határozta el magás arra, hogy olyan értelmű kiegészítő javaslatot terjeszzen elő, amely a felelősséget az Indonéz Köztársaság megtámadásáért közvetlenül a holland kormányra hárítja.

A csütörtök esti ülésen Sziria és India megbizottai szólaltak fel, támadásnak minősítve a holland kormány akcióját az Indonéz Köztársaság ellen. De ők sem merészték tényszerű javaslatot tenni a holland támadás beszüntetésére. Mindössze arra korlátozódtak, hogy támogatják az USA kompromisszumos javaslatát.

Ezzel szemben a dolgozók világ-szerte mindenütt a legnagyobb felháborodással tiltakoztak a holland imperialisták gyalázatos merénylete ellen. A holland nép nem vállal kö-zösséget imperialista kormányával.

Az USA hadügyminisztere Bécsben

BÉCS. — A Rador jelent, hogy Kenneth Royall, az Egyesült Államok hadügyminisztere vezérkarával együtt Bécsbe érkezett. Az amerikai megálló csapatok főhadiszállása ebből az alkalomból fogadást rendezett, amelyen Ausztria részéről megjelent Fiegl kancellár és több miniszter.

A gyárakban és üzemekben mindenütt tiltakozó gyűléseket tartanak és követelik a fegyverszünet azonnali megkötését. A világ munkássága mindenütt szolidaritást vállal az indonéz szabadságharcosokkal. A óán és ausztráliai kikötőmunkások és tengerészek nem hajlandók az indonéziai gyarmati háborút szolgáló hajókat kiszolgálni.

Amikor Drees holland miniszterelnök a parlamentben bejelentette, hogy a kormány elhatározta az indonéziai elleni akcióit a hallgatóság köréből közbekihallották:

„Le a gyarmati háború!” „Békét akarunk!” „Le az imperialistákkal!” „Kényeret akarunk!”

A parlamenti incidenseket követően a rendőrség és a hadsereg egy-ségei letartották a város felairól a Holland Kommunista Párt békekikötőit és számos röprendület osztogató munkást tartóztatták le.

Az utazásának céljáról beszélve Royall egy sajtóértekezleten azt az igen homályos kijelentést tette, hogy a feladata „megfigyelni és lenyomni egyes következtéseket, amelyek alapjúl szolgálhatnak nemcsak a hadügyminisztérium, hanem más amerikai intézmények egyes határo-zatainál.”

megvalósításokat testvérleg támogatja a Szovjetunió.

A Szovjetunió és a népi demokráciák kapcsolata példája a felek egyenlőségén alapuló reális együttműködésnek, amely megakadályozza egyik nemzet uralmát a másik felett. Ezt az együttműködést valamennyi nép nemzeti felségjogának teljes tiszteltetés-tartása jellemzi.

A MOST ZÁRULÓ ÉVEI

a kelet-európai népi demokráciák rendszereinek erőteljes megszilárdulása jellemzi.

Az év a Román Népköztársaság kikötésével kezdődött, ezzel a román nép ragyogó jövőnd felé nyitott utat.

1948 februárjában a csehszlovák nép keresztülhuzta a belföldi re-akció és külföldi gazdáinak szá-mításait.

1948 júniusában a Kommunista és Munkáspártok Tájékoztató Irodájának határozata teleplezte a Tito-csoport áruló politikáját, amely a polgári nacionalizmus út-jára siklott, súlyos károkat okozva a jugoszláv népnek. A demokratikus tábor határozattan meg van gyűződve arról, hogy a Jugoszláviai Kommunista Párt internacionalista tradícióira támaszkodva, megtalálja azt az utat, amely visszavezeti azoknak a népeknek családjába, melyek együttes erővel küzdenek az imperializmus ellen, és támogatják a szocializmus és demokrácia ügyét.

A munkásosztály és a dolgozók alapvető megvalósítása a népi demokráciák országaiiban az egységes munkáspártok megvalósítási folyamata volt. A romániai, magyarországi és csehszlovákiai kommunista és szocialista pártok egyesülése véget vetett a munkásmozgalmon belüli széthuzásnak, ami csak a reakciónak használt. Az év végén Lengyelországban is megajkult az egységes munkáspárt.

A HALHATATLAN MARXISTA-LENINISTA

tanokon alapuló egységes munkáspártok megalakulása kihívja a nyugati, európai jobboldali szocialisták dühét, akik a burzsoázia ügynökei a munkásmozgalomban.

A munkásosztály sorainak megerősödése végső fokon a demokrácia és a szocializmus megerősödését jelent a békéért és a népek jólétéért vívott harcban.

Ezek voltak a most záruló 1948-es esztendő főbb jellemvonásai. Mindezek vitathatatlanul bizonyítják az egész világban a demokratikus és imperialista-ellenes tábor erőinek szakadatlan növekedését és erősödését.

A görög nép hőies harca elnyomói ellen, a kínai felszabadító néphadsereg sikerei, az ázsiai népek felszabadító harcának növekedése, akik a világ népességének legnagyobb részét alkotják, mind arra mutatnak, hogy milyen nagy tartalékokkal rendelkeznek az a tábor és minden szílesek az őt támogató erők. Mindezek magyarázzák azt a derülést, amivel a jövő felé tekintenek az összes békeszerető emberek. Függetlenül attól, meddig merészkednek arra való igyekeztükben az imperialisták, hogy megerősítsék összecsomló alapjaikat, nem tudták megállítani a történelem fejlődését. Egy új háborúra uszítók újít tervet azonban tagadhatatlan veszedelmeket jelentenek az emberiség-re. Csak a békeszerető népek megszokottól éberségre akadályozhatják meg ezeket a terveket.

A SZOVJETUNIO HATALMOS TÁBORÁNAK

halad a demokrácia és haladás, a béke támogatónak élén. A most következő esztendő a béke és nemzetközi biztonság ellensége, a népek egyenlő alapokon lévő együttműködése ellen-ségei végleges leleplezésének és elszigetelésének esztendeje kell, hogy legyen a kétségek nélkül nagy győzelmeket hozni a demokrácia és szocializmus táborának.

Terjeszd a Világosságot

Hírek

VILÁGOSSÁG

Szerkesztőség: Szabadság-tér 23., II. emelet. Telefon: 15-33

Kiadóhivatal: Brassai-utca 7. Telefon 19-11.

Felolós szerkesztő: BALOGH EDGAR.

Lapfajtájában: „Petőfi” Lap- és Könyvkiadó BT.

Dejterve a kolozsvári Úrvényeséknél F. soc. 2219. szám alatt. Előfizetési díj egy hónapra 100 lej. Intézményeknek és vállalatoknak kedvezményes ára 5000 lej. Postafelraképenkénti csekkelése 40.025.

Hadifogoly volt

Egy hete van itthon. Még lámo'lyogva jár a város jöltismert látni és lépten-nyomon ismerősökre bukkan. Otelkezés, csók, rövid beszéd az elvesztett barátokról és a c.m. it esztendőkről. Mindez szép és jó. De van egy az ismerősök közül, akit — veszett kutyaként — szívesen elkerült volna, akivel pedig lépten-nyomon találkozni kell. O az! Az utolsó pofa a történelmi időkből és az urambátyásos horthy világából. Bakstist már nem vár, tenyerét nem nyújtja ki szemérmellenél, úgy, mint régen, de még mindig rengeteg bosszúságot okoz, kerékkötője demokráciánknak és munkaórák ezre t rabolja el. Neve: bürokrácia.

Sajnos, ott van igen sok hivatalban. Pedig: a foksánya hadifogolykórban egy ezredes azt mondta: „Menj fel a rendőrségre két fénytéppel és megkapod azonnal a személyazonosságodat. Azután jelentkezz a hadkiegészítőnél és még ugyanabban az órában kiadják a katonai igazolványodat is! Sajnos, nem így történt! A katonaságtól előbb visszatüdték az IOVR-hez. Hozzon igazolványt, hogy kapott-e onnét valami képlet. Másnap tizenegykor, a hivatalos órában az őrmester még nem volt ott. Végre háromnegyed tizenkötör megérkezett. Itt még csak „ordin de lasare la patria”-t kapott. S ennek alapján kellett másnap megkapnia katonai igazolványát. Kúben szombat lett. A rendőrségen a rendes hivatali órákban nem fogták, mert messzéltek. Hétfőn a H-zenkettes szobában a szegénységi bizonyítványoknál kilencen várakoztak. A kisasszony azonban pénzt számolt és a fiókjait rendezgette. Valaki vászolt. Erre kezdte elővenni a felteket. Ismerősömnék e pillanatban még nincs a kezében a bejelenője. Talán holnap, holnapután, esetleg négy nap múlva.

„A háboruban nem őszültem meg, de ha ez így folytatódik, egy hónap múlva tiszta fehér leszek” mondta.

Mily szép lett volna, ha a fok ányit ezredesnek toaza lett volna! Hadifogoly barátunknak rég kezében lennének az iratai! Mindenké el-kinné neki, hogy él. Így azonban — ki tudja — iratok nélkül...

Tulajdonképpen még nincs is előnyvelve rendőrségünkön. Pedig egy hete emebet sem csinál, csak a hivatalok körül sündörög.

A hivatalok megérték a reformot. A bürokrácia pedig kiirtandó. SZILÁGYI ANDRAS

HUS ÉS KENYEROSZTÁS. A Megyei Kereskedelmi Igazgatóság közli, hogy a december hó 27-től 31-ig tartó hétre a kenyérszolgálat 31-es számú szelvényére pótló husadagot osztanak. A kenyérfeladagot december 30. és 31-re a 30-as számú kenyérszolgálatra szolgálják ki. Ugyanakkor a lakosság saját érdekében őrizze meg a 13-as különfelvétel szelvényét, melyre később térszámot válthat ki. Azok a vállalatok, ahol BI típusú jeggyel rendelkező munkások vannak, ezekről névjegyzéket készítenek és az illetékes szakszervezet látatkozása után a közellátási hivatalhoz mutassák be jóváhagyás végett.

A NAPOKBAN NYILIK MEG Temesváron az „Új Idők” című mozgóvetekszínház, a volt Thália helyiségében. Az új mozi kizárólag rövid filmeket, rajzfilmeket és időszaki filmhíradókat mutat be.

FIÓKOK, OSZTÁLYOK és egyének közötti verseny-kihívásokkal növelik esélyüket a nagyváradi SZEDOSZ szövetséget dolgozó a szövetségetek és állami áruházak közötti munkaversenyben.

13 NAPPA A KITÜZÖTT IDŐ előtt fejezte be termelési tervét a nagyváradi Tralnicza cég.

TOBB MINT EGYMILLIO LEJ ERTEKŰ AJÁNDEKOT osztott ki a CFR nagyváradi szakszervezete. December 30-án tiszteletére 2100 család részére.

ÜNNEPELYES KERETEK között jutalmazták meg december 30-án a bánya-medence élmunkácait, akik a termelésben a legjobb eredményt érték el.

TOBB ÉS JOBB GYÓGYSZER, melyet létszámú orvosi kar és fiatalok közházi ellátás áll a dolgozók rendelkezésére a nagyváradi betegségegyezben.

A ROMÁN NÉPKÖZTARSASÁG egy éves évfordulóját Felvinc dolgozói gazdag műsora nappal ünneplik meg. A népzajlás után, december 30-án délután 2 órai kezdettel a kulturoththonban műsoros délután lesz, amelyre szívesen látja a dolgozókat az otthon vezetősége.

MELTO KÉPEK között ünneplik meg a MNSZ szervezete által NKKÖZTARSASÁGUNK kiküldetésének évfordulóját Temesváron és a megyében.

NAGY LELKESEDESSÉ készül megünnepelni a Román Népköztársaság egy éves évfordulóját a MNSZ alsófőhatalmú szervezete. Az egész megye magyarsága lelkesen készül az ünnepi kulturális sorral, hogy ezen keresztül mind szorosabbra fűzzék a román-magyar barátságot.

163 KULTUROTHTHON ALAKULT Maros megyében a Népköztársaság első évében, melyek közül 102 a román-magyar testvériség szolgálatában áll.

20 NAPPA A KITÜZÖTT IDŐ előtt teljesítették 1948-as munkatervüket Erzsébet-bánya dolgozói.

UGRASSZERÜEN EMELKEDIK a könyvek iránti kereslet, de a szükségleteket kielégíti a marosvásárhelyi Orosz Könyv raktára.

ÜZEMBE HELYEZTEK hétfőn reggel a csikszeredei új telefonközpontot. Az új telefonközpont központi bateriával működik, három kapcsolótáblával és az előfizetők számát 130-ról 200-ra tudja fel-emelni.

HÁZASSÁG Buzdugán Margareta gyógyszerésznő és Balázs György gyógyszerész házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett.

HAROMMILLIOVAL NÖVEKEDT a Szovjetunió kétkezi és szellemi dolgozóinak száma a háboru utáni 5 éves terv első időszakában.

Időjárásjelentés

A közép-európai magas légnyomás és a velejáró száraz, hideg időjárás uralma kissé gyengül, de hatása még Franciaország északi részén is érvényesül. Párisban hétfőn délben —5 fok, Strassburgban —7 fok volt a hőmérséklet. Ezzel szemben a Földközi-tenger nyugati részén, Irországnban, a norvég partokon, sőt a Szovjetunió északi vidékén is enyhe óceáni légtömegek vannak uralmon. A hőmérséklet nagy pont fellett áll.

Frdély nagyrészen felszakadt a felhőtakaró és estére erős lehűlés indult meg. Kolozsváron délben —7, este 9 órakor —13 fok volt a hőmérséklet. A lényomás cse 779 mm. alig változik.

Várható időjárás szerda délután: Mérsékelt délkeleti szél, a déli órákban kevés felhő, napsütés, zeneel ködképződés. A déli megyékben erősebb felhőzet, egy-két helyen hóesésjelzés. A hideg idő tovább tart.

Jól felszerelt iskolában — komoly munka

KOLOZSVAR — 210 tanulója van a 3. számú gazdasági köznevelési magyar tantervű leányiskolának. Ebből 86 munkások gyereke, 24 földművelésügyi gyermeke, 25 tisztviselő család-ból való, 54 kereskedő és iparos lánya, a többi más foglalkozású szülők gyermeke.

Egyre a száraz statisztika, amelynek adalait a fiatal intézeti titkárnő keresi ki az iskola könyvtárából. Ő maga 1—2 éve még szintén az iskola növendéke volt.

Kivucsa Jenőné igazgatóhelyettes ad felvilágosítást kérdéseinkre. Első kérdésünk, hogy miképpen sikerült az iskola növendékeinek az énekelése.

— Minden nehézség és külföldesebb gond nélkül — felelt — Ennek első sorban az az oka, hogy kiváló tanári karunk ideológiailag jól felkészült emberekből áll. Másodsorban pedig az, hogy hozzájuk például a volt Marianum-ból is a kereskedelmi iskola tanulói kerültek, tehát az intézet „proletár” és nem „előkelő” elemek. Dolgozók gyermekei ezek a fiatal lányok, akik már osztályhelyzetükkel fogva is könnyen magukévá teszik a haladó szellemű tudomány igazságait. Semmi baj nincs velük, könnyen, gyorsan, nagy kedvvel tanulnak és nevelődnek át.

MIRE TANIT AZ ÚJÁSZERVEZETT ISKOLA?

Az új típusú gazdasági-köznevelési köznevelési iskolába a hetedik elemi után kerülnek a diákok. A két felső osztály a jövőben külön ipari, kereskedelmi és pénzügyi szakra tagozódik.

Az idén még egységes a két utolsó osztály tanterve; a két osztály a régi intézetet felszámoló jellegű.

Az első és második osztály tananyaga ugyanaz, mint az elemi iskoláké, természetesen az iskolának megfelelő szaktergyakkal kibővíve. Ezek: vállalatgazdaságtan, pénzügytan, statisztika. Nagy súlyt helyeznek a terengződikódás ismereteinek elsajátítására, ezt a jövőben az újjászervezett egyetemről kikerült előadók tanítják majd. Arismeretet, gyors- és géplátást, valamint közgazdaságtant is tanulnak a növendékek. Az innen kikerült végzett diák köznevelési és terengződikódás szakemberként helyezkedhet el, vagy to-

udbb tanulhat az egyetemen. A kormány segítségével az iskolát nagyszertűen felszerelték. Nem csak berendezése teljes, hanem érdekes druzmereti laboratóriuma is van, melyben a növendékek megtanulják a különböző szilanyagok, ásványok, fajafták, stb. ismeretét.

A heti tanórak száma 43—44. Komoly, lendületes munka folyik itt, mert hiszen a növendékeknek a szakismereti tárgyakon kívül el kell végezniük az általános műveltségi anyagot is. Azonban szívesen és örömmel tanulnak, mert tudják, hogy új típusú szakiskolájuk elvégzése után a gazdasági élet bármely ágában azonnal elhelyezkedhetnek. (—09)

20 évi fegyházzal sújtották a Fehér-féle csempészbanda vezéréit

NAGYVÁRAD. — Több népi tartó tárgysítás után a nagyváradi ítéletbíráló bíró tanácsa ítéletet hirdetett Fehér Jenő dr. bukaresti kereskedő és társai határátlépési és csempészési ügyében. A hatalmas értékekkel manipuláló banda ez év novemberében került hurokra. Elfogatásuk alkalmával 13.000 dollár, 200 pár Néylon harisnya, közel másfélszer néylon órástól, 2500 svájci frank, valamint nagymennyiségű ékszer és briliáns került a nyomozó hatóságok kezébe.

Az ítélet szerint Fehér Jenő dr. és Schwartz Mendel 20—20 évi

fegyházbüntetéssel sújtották. Ezenkívül 10—10 millió lej pénzbüntetésre ítélték. Weisz Sámuel és Fuch Miklós 15—15 évi fegyházat kaptak. Solomon Jánost 10, Ackerman Sámuel és Wolffot 10—10, Pasca Nicolae 7, Braumel Jenőt, Schwartz Sándor, Leinseder Heienát, Cocuban Traiant, Mutu Augustint, Edelstein Hermant, Berger Simont, Wursterger Lajost, Fried Bélát és Edelstein Antal 50 naptól 3 évig terjedő szabadságvesztésre ítélték. Schwartz Pál érmiályfalvi tanítót a vád alól felmentették. A bíróság elrendelte a lefoglalt értékek elkobását.

Világosság

DECEMBER 30-án nagy ünnepély rendez a kolozsvári Népsport Szervezet

KOLOZSVAR. — Városunk sportolói nagy lelkesedéssel készülnek a „December 30” megünnepelésére. A nap legnagyobb sporteseménye csütörtökön este a sétatéri jégpályán lesz, ahol a kolozsvári Népsport Szervezet nagy zenés jégbemutatót rendez az összes egyesületek részvételével, melynek műsorát ma állítják össze.

Az elmúlt vasárnap megtartott jégünnepségeken a PTT 20 tagu dar lardája román és magyar énekeszámokat, a szakszervezeti munkáspartolók pedig román és magyar táncokat adtak elő nagy sikerrel. A műkorcsolyázó bemutatón Wellmann Kató, Weinrich Marietta, Weinrich Cecilia, Azzola, Beké Lajos és Bon-tidanc mérmök egyéni és páros bemutatott tartottak zenés kísérlet mellett. A Dermata—Vasas ifjúsági jégkorongmérkőzés 2:2 arányban döntetlenül végződött.

A műkorcsolyázó nők kezdő versenyében: 1. Weinrich Marietta (Dermata) 5 helyezési szám 45 ponttal. 2. Weinrich Cecilia (Dermata) 10 h. sz. 42 ponttal. 3. Major Ibolya 18 h. sz. 22.2 ponttal.

A Labdarugó Szövetség felhívása az összes egyesületekhez

A Labdarugó Szövetség felhívja az összes labdarugó egyesületeket, hogy a játékosigazolványok látatkozásának utolsó határideje 1949 január 10. Az összes gyűjtemény legkésőbb január 5-én este 6 óráig kell beadják a játékosok igazolványait lista alapján a Labdarugó Kerülethez, mely egyúttal látatkoztatja az egyesületek igazolványait. Az NB I-ben játszó csapatok 50 lej, az NB II-ben és C-ligában játszó csapatok 30 lej, a kerületben játszó csapatok 20 lej tartoznak fizetni, személyesen az igazolványok látatkozásért.

Mindazok az egyesületek, amelyek a fenti időpontig nem látatkoztatják játékos igazolványaikat, nem vehetnek részt a tavaszi bajnokság küzdelmeiben.

13 szakszervezeti csapat között A Villamosmű nyerte a „Gutenberg” vándordíjat

KOLOZSVAR. — A grafikai munkások szakszervezetének székházában, nagy érdeklődés mellett tartották meg a „Gutenberg” által rendezett asztali tenisz csapatversenyt a „December 30” vándordíjért.

A csapatversenyben résztvevő 13 szakszervezeti egyesület közül a „December 30” vándordíjat a kitűnő formában levő Villamosmű, Bálint, Kutor, Helmer összedállítasu csapata nyerte el. 2. Gutenberg (Sikló, Vura, Balusz (Veres), 3. Sanitas (Reiner, Klein, Krebsz II.), 4. Dermata, 5. KKASE II, 6. Vámos Szakszervezet, 7. Prima Ardeleana, 8. Figyelő Államk. Vasútai, A KKASE

I. nem vett részt a versenyen. A női egyéni versenyben: 1. Janicsék Mária (Vasas), 2. Petruc Mária (Fások), 3. Florián Éva (KKASE) és Kalmár Magda (Vasas). Az ifjúsági egyéni versenyben: 1. Schwáb (KKASE), 2. Szilágyi (Vil-művek), 3. Mányó KKASE és Il-rasztosi (Gutenberg).

A kitűnően megrendezett verseny előtt Császár László a grafikai munkások szakszervezetének nevében, Trócsa László pedig a Gutenberg nevében üdvözölte a versenyen megjelent szakszervezeti munkáspartolókat.

A volt rablólovagok kastélyában most román és magyar dolgozók fiai sajátítják el a korszerű állattenyésztés tudományát

NAGYKAROLY — (Kiküldött munkatársunktól) Valamikor lovagvárnak építették. Volt tulajdonosai, a büszke grófok nem kímélték a földet és több holdnyi hatalmas parkkal övezték körül — hadd lássa a nép, amely robotra járt hezójuk, hogy uraik korlátlan lírtokosai a rögnék. A később: utódok vagyont érő vasrácsos kerítéssel vontak határt a főúri park és a város egyszerű polgárai között.

Az országvesztő, népgyilkos Horthy-uralom alatt zríjós fiuserreg népesítette be a parkot és a kastély szerteágzó termet. Fasiszta katonákat neveltek itt a rendszer urai. Janicsárokat, akiknek nevelői még azt is tiltották, hogy a polgári lakossággal szót váltsanak. A zürzavaros fajleméletekkel megzavart fejű ifjúságot néma megvetéssel tekintett el a nem egyenruhás földi halandók, de különösen a dolgozó paraszt vagy munkás feje felett.

Röviden ez a múltja a nagykarolyi Károlyi grófok tükörtermes, több mint száz szobás, hivalkodóan büszke főúri kastélyának. Rablólovagok tanyájából a fasiszta hadsereg hadapród-iskolájáig legfeljebb csak a kastély lakói változtak, de szellemük és a gyűlöletük a dolgozó nép iránt nem.

ÚJ SZELLEMEK A FEUDALIS FALAK KÖZT

A demokrácia ereje kőszöpte a kastélyfalai közül a népellenes szellemet és a nép tanulni vágyó fiainak otthonává tette a Károlyi-kastélyt.

— Állattenyésztési szakiskolánk román és magyar tagozattal kezdte meg működését. — mondja mellettünk dr. Major Emil, az új típusú szakiskola igazgatója.

A hallgatók fele román, fele magyar. A sok fiu között tizen-négy leány is van. Még a berendezkedés folyik. Most állítják fel az internátusi terméket az ügyeiket.

— Tervszerűen úgy helyezük el a hálótermekben növendékeinket — mondja mellettünk az iskola igazgatója —, hogy egy magyar és egy román fiu kerüljön egymás mellé. A tanítás a nyelvi nehézségekre való tekintettel két nyelven, külön-külön tanteremben folyik, egyébként azonban az a célunk, hogy minden elkülönülésnek elejét vegyük. De nincs ilyenről szó sem, mert máris állandóan együtt vannak minden szabad idejükben.

Benyűnk a világos tantermek be. Néhány ifiut találunk itt könyvek és jegyzetek fölé hajolva.

— Vámos Rudolf Berettyószőlőskőről — felel meg egyikük kérdésünkre és megtudjuk, hogy földtelen szegényparaszt gyermeke.

Mellette Balassi István öt és fél holdas kisgazda fia ül, aki négy testvérét hagyta otthon. További kárdergetünk: Puskás Petru Ziláhról, Birta Gheorghie már román ifjak.

MAGYAR ÁLLATORVÓSTANÁRT KÉRÜNK

— A magyar tagozaton vagyunk — mondja kísérőnk és hozzáfűz — a tananyag ismételésekor a hallgatók összeülnek, hogy megvitassonak egy-egy kérdést.

Járjuk a termeket, amit a hallgatók önkéntes munkával tettek rendbe. Megnézzük a konyhát is ahol éppen most készült el az izletes étel. Az ebéd: huslevés, főtt marhahús burgonyával és palacsinta.

— Fővé: még az edényünk — mondják —, de ezeket a hiányosságokat rendre pótoljuk. Így nagy szükség volna arra is, hogy az előadó tanárok közé magyar állatorvos is kapjunk, hogy a magyar tagozat növendékei anyanyelvükön ismerhessék meg ezt az anyagot. Sajnos — állapítja meg

dr. Major igazgató —, kevés a tanerőnk, de azért a magyar karsársainkkal együtt, közös erővel megbirkózunk a kezdési nehézségekkel, amíg kijegészülk tanszemélyzetünket.

Az állattenyésztési szakiskola hallgatói megfelelő ideológiai nevelésre is szült helyeznek és a haladó szellemű román és magyar nyelvű könyvtár kicsomagolásának is szemtanúi lehetünk.

LEGYÜNK ÉBEREK!

Szép munka folyik a nagykarolyi új típusú állattenyésztési szakiskolában, de azért, amikor jobban firtatjuk a hallgatók társadalmi rétegződését, azt kell megállapítanunk, hogy k'ssé túlteng közöttük a bírósági tisztviselők, tanítók, adóhivatalnokok és egyéb ehhez hasonló foglalkozású szülők gyermekeinek száma. Még kisajátított birtokosfit is találunk közöttük.

Távolról sem akarunk olyan túlzásba esni, hogy az értelmiségek

gyermekreit száműzzük erről az értékes iskoláról, de — véleményünk szerint — az állattenyésztési szakiskolát főleg a falvak román és magyar dolgozó szegény-parasztjainak gyermekei kellene, hogy benépesítse. Szükségesnek vélünk, hogy a nagykarolyi demokráikus szervezetek jobban nézzenek utána, hogy kiknek a gyermekei és milyen jogcímenek kerültek be a szakiskola hallgatói közé.

A mi célunk az, hogy ezekben az új típusú iskolákban — különösen az ilyen mezőgazdasági és állattenyésztési különleges szakiskolákban — a munkásosztály szöveltségének, a falusi dolgozó parasztságának gyermekei sajátítsák el elsősorban a kellő szakudást, hogy hazatérve tovább adhassák azt — és így mindenekelőtt az ő számukra kell fenntartanunk ezeket az iskoláknak helyeit és semmiestre sem foglalhatják el azt előlük a kisajátított birtokosok gyermekei.

A Facara olajmalon dolgozói

a munka ésszerűsítésével biztosították Kolozsvár olajellátását

KOLOZSVAR. — Hónapokon keresztül olaj hiányában szenvedett a város lakossága. A terménybeszolgáltatás előtt az olajutók zár alatt állottak és a Facara (volt Presol) olajmalomot akkor szerelték át.

Lezajlott a beszolgáltatás és befejeződtek a javítások a Facara olajmalomban is. Az üzem átvezetése a munkások kezdeményezésére történt. Ésszerűsítették a munka menetét a gépek átállításával. A héjalótól ventilátor viszi a héjat a kazánhoz és a fűlölesegest a tárolóba. Két ember munkája szabadult fel.

— A tüzelésnél visszamaradó hamuból kilét von ki a Marasesti gyár — tájékoztat Weinmann Vilmos műszaki vezető. — Folyamatosan tettük a munkamenetet a pergelő kibővítésével és így megszüntettük az őrlő, pergelő és prés,

általában az egész üzem menetében előálló hiányosságokat és összhangot teremtettünk a gépek munkája között.

— Tizenhat óra alatt végeztük el azt a munkát, ami a tavaly 24 órát vett igénybe, — erősíti meg az előbbieket Bíró Oszkár munkás. — Két hétig napi 12 órai munkát vállalt önkéntesen mind a két váltásban a munkásság, hogy biztosítsuk Kolozsvár olajellátását az ünnepek előtt.

December 30-ára, a Népköztársaság kikiáltásának egy éves évfordulója tiszteletére mindkét munkáscsoport versenyt szervezett. Porsch István csoportja egy alkalommal 50 százalékkal, Pasca Mihály csoportja 40 százalékkal haladta túl a normát. Általában a napi normát az üzem mindig túlhajadja. (k-f)

A burgonya téli eltartása

A dolgozóknak a kenyér után legfontosabb élelmiszere a burgonya, mert különféleképpen elkészítve, ez is mindennap az asztalon lehet. Ezért ennek helyes téli eltartása közösségi érdek és ügyelni kell, hogy minél kevesebb legyen a romlási — rothadási — elfagyási veszteség.

A burgonya gumóknak 75-80%-a víz s ezért megfelelő eltartása természetesen körülményesebb, mint pl. a magvaké.

A burgonya téli eltartásánál bizonyos veszteséggel és romlással még a leg gondosabb kezeléssel is számolnunk kell és az általában 10% szokott lenni. Természetesen a veszteség jelentős része, mint súly-vesztés jön számításba. Hogy a tárolási veszteségeket a legkisebbre csökkentjük és hogy a burgonyát tavaszig, étkezési, vetőgumó kivánalmaknak megfelelő állapotban tarthassuk, meg kell ismernünk először is azt az okot, amely elsősorban idézi elő a nagyobb veszteségeket a téli eltartásnál, a romlást — rothadást.

A romlás mennyisége nagyon különböző. Szorosan összefügg azal, hogy a burgonyát meleg vagy nedves időben szedték. Megtörtént-e a rágott, kapavágott, hibás gumók kiválogatása. Különösen ez évben igen sok volt a cserebogár pajorja (csimasz) által megrágott gumó. A vastagabb héj a romlással szemben ellenállóbb teszi a gumót s ezért legjobban telelnek a prof. Wolkman fajták. A romlás gyorsabb a nagyobb cukortartalmu burgonyafajtáknál, pl. az Ella burgonyánál s így ennek téli tárolásánál feltétlenül vegyük figyelembe a később mondottakat. Egyes burgonyafajták, ha vastagabb rétegben fejtzenek, hamarabb felmelegednek, pl. a Deodora. A nagyobb viztartalom szintén növeli a romlási hajlamot és ez pedig a túlkorai szedés következménye.

A termelési hibák, fagyás, erős felmelegedés, sérülések mind okai lehetnek a romlásnak. 8 fok Celsiusnál a burgonya csirázni kezd és a hőmérséklet emelkedésével csirázása erősödik. A fejlődő csirák a gumó súlyát röskentik. Figyelembevéve az elmondottakat, a tárolásnál a meleg és a nedvesség kiküszöbölésére, a légszűrés csökkentésére s a csirázás elfojtására kell főrekedni. Ezért oda kell hatni, hogy olyan hőmérsékleten legyen tárolva a burgonya, mely a fagyás veszélye nélkül

alacsony és ez rendszerint 3-6 fok Celsius.

Kisebb tételekben a burgonyát pincékben tárolják. Ügyelni kell, hogy 90-95 cm-nél ne legyen vastagabb a burgonyaréteg, mert a vastag rétegekben elraktározott burgonya nagyon hamar felmelegszik. Erősen gőzölög, a párak a pince hideg falain és tetetén vízcseppeké válnak és reáhullanak a burgonyára és azt elnedvesítik. A nedves burgonya pedig könnyen rothad. Tanácsos a pince falát lececel, gallyfonással, vagy deszkával burkolni és a burgonyát ehhez nem pedig közvetlenül a falhoz ömlesztetni.

A pincék hibája legfőképpen, hogy a koliténél melegebbek s a burgonya csirázása hamar megindul. Ennek a hibának megszüntetése érdekében igyekezzünk a pince hőmérsékletét plusz 5 fok Celsius körül tartani, amit szellőztetéssel, huzat előidézéssel érhetünk el. Az ablakokat, illetve pince szellőztető nyílásokat (tul korán ne szalmázzuk be.

A burgonyát falvakban pince hiányában nagy általánosságban prizmákban szokták elraktározni.

A prizmákban elraktározott burgonya legnagyobb ellensége a fagy. Már minusz 0.8 Celsius foknál kezd fagyani és a teljes keményedés minusz 3 fok Celsiusnál áll be. Ezért kell a hidegebb idők beállta előtt a prizmák földelését 80-90 cm-re vastagítani.

Ha nem várt hideg áll be, a földtakaró fölé szalmás trágyát rakjunk, melyet azonban a melegebb idők beálltával távolítsunk el. A földtakarót azonban tavasszal sem tanácsos megvékonyítani, mert ez védi a burgonyát a felmelegedéstől és így késlelteti a csirázást.

Abban az esetben, amikor a burgonya nem kifogástalan állapotából arra következtethetünk, hogy a téli raktározás ideje alatt nagybőrtékű lesz a rothadás, kémiai anyagokat is alkalmazunk a tárolásnál. Ilyen anyag például a méz, melyet kis ládikákba a pincei burgonyarakás, vagy a burgonyaprizma aljába teszünk körülbelül 1 méter rakáshosszra 10 kilogramot számítva. Az oltatlan méz a nedvességet nagybőrtékben magába szívja s így ezzel a krumpli külső nedvességét, vele együtt a rothadás lehetőségét is csökkentjük.

Kénporral is megakadályozhatjuk, vagy legalábbis csökkenthetjük a raktározott burgonya megkezdését. E célból a burgonyát-rétegenként meghintjük kénporral, de úgy, hogy a rakás, illetve prizma aljára is jusson kénpor, éspedig minden mázsa burgonyára 30 deka kénport számolva.

Ha az elmondottakat a burgonya téli eltartásánál pontosan követjük és a burgonya állapotát gondosan figyeljük, kismérsékletű, mindent megteremtünk burgonyánk jó áttelelésének biztosítására és a raktározás alatt fellépő veszteségeket a legkisebb mértékre szorítottuk. Ezzel pedig jelentékeny értéket mentettünk meg Népköztársaságunk közgazdasága javára.

BIKFALVY FERENC

Új szervezések

az iparügyi minisztériumot
BUKAREST (Radur) — A hivatalos lap tegnapi számában megjelent a Nagy Nemzetgyűlés Elnöki Tanácsának az iparügyi minisztérium megszervezéséről szóló törvényrendelete.

A törvényrendelet értelmében, az iparügyi minisztérium az a közszolgálat, amely megvalósítja a Román Népköztársaság kormányának iparügyi politikáját és megszervezi, irányítja, vezeti, összehangba hozza és ellenőrzi az ipar köréhez tartozó ipari tevékenységét. Az iparügyi minisztérium feladatait a minisztérium és a minisztérium titkárságán kívül a minisztérium intézkedéseinek végrehajtótestülete, valamint az ipari központok igazgatóságai végzik.

Az iparügyi minisztérium keretében működnek az ipari központok igazgatóságai.

A törvényrendelet értelmében, az 1918 júliusában létesített ipari központok megszűntek.

A rendeltetőrendület egyidejűleg a hivatalos lapban megjelent az iparügyi minisztérium rendlete, amely szabályozza a minisztérium hatáskörét.

Ujraéledő népek

A cárizmus alatt nehéz és kiáldatlan külvilág volt a dolgozók élete a ári birodalomban. Különösen nehezen éltek a kis népek. „A cárizmus politikája, a földbirtokosok és a polgárság politikája e népekkel szemben mindenféle állami elkötelezésük, kulturájuk, nyelvük kiirtása volt. E népeket igyekeztek tudatlanágban tartani” — írta e kis népekről 1929-ben Sztalin.

A Szovjet-hatalom s a sztalini nemzetiségi politika az elnyomott népeket kiemelte a nyomorból, új utakat nyitott számukra a tudomány és kultúra felé és sokakat az állam vezetésébe is bevont. E kis népek közül néhány egészen kicsit sorolunk itt fel. Elmondjuk életük változásait is.

A TOFIK

Szibériában, a keleti Szaján-hegységben élt egy kicsi nép. A Tofik Félvad életet éltek. Sem a fémedényt, sem a puskaport, sem a pénzt nem ismerték. Hegyeket sohasem hagyták el. A cár képviselői ide csak pálinkát küldtek és a kis népet kiméltetlenül megrabolták. A népet arra hívták, hogy Itünjön: számuk évről-évre kevesebb lett. Az Októberi Nagy Szovjetista Forradalom után azonban újraszültek. A tofik kolhozokban egyesültek és új életet kezdtek maguknak építeni. 1920-ban egyetlen tofi sem tudott írni-olvasni.

Má már vannak saját értelmiségeik: tanítók, magasabb iskolával rendelkező agronómjai, állatorvosok. Nyolc iskolát állítottak fel. Ezelőtt egyetlen orvosuk sem volt. Ma két egészségházuk, három kórházuk, három orvosi körük van, amelyek egyuttal szülőotthonok is.

A NEMECEK (Szamojádok)

A nemecekről, vagy szamojádokról, erről az északkeleti oroszországi népről egy 1899-es lexikonban a következőket olvassuk: „Kiveszben levő törzs. Számuk tizenhat ezer.” Ugyanannak a lexikonnak az 1913-as számában már a nemecekről ez áll: „Kiveszben levő törzs, számuk kétezer.” A Szovjet-hatalom megmentette a nemeceket a kihalástól. A forradalom előtt itt se tudott írni-olvasni senkisé. 1943-ban a nemeceknak 37 elemi iskolájuk, tizenkét középiskolájuk, egy pedagógia szemintériumjuk és egy speciális iskolájuk volt, melyben rénszarvastenyésztőket képeztek ki.

AZ ADHÁZIAIAR

Adházia Északkaukázus egyik autonóm vidéke. A cárizmus alatt az adháziai nép nyomorban és sötétségben élt. A föld vagy az uraságoké, vagy a gazdag parasztoké, vagy a cári hivatalnokoké volt. Igy például az adháziai földjé-

bői ötezer hektár „paaajándékozott” Evdokánovnak, a kubáni viték akkori katonai parancsnokának. A Szovjet-hatalom idején az adháziaiak a maguk urai lettek és szerencsés életet élnek. 1922-ben bevetelt területük csupán 22 ezer hektár volt, amely 1940-re 209 ezer hektárra emelkedett. Buza-termésük ötször annyi volt, mint azelőtt. Az októberi forradalom előtt egy hektár föld átlagos termése 480 kiló volt, ami a Szovjet-hatalom éveiben elérte a tizenkilenc-husz mázsát.

Hasonló változások történtek a többi, egykor elnyomott népeknél is. 1914-ben Üzbekisztán iskoláiban csupán 17 ezer gyermek tanult. A második öt éves terv végén az üzbég iskolákban a tanuló gyermekek száma 918 ezer volt. A forradalom előtti Kabardiában csupán tizenhárom elemi iskola volt és egyetlen középiskola sem. A Szovjet-hatalom idején Kabardin autonóm köztársaság 70 elemi és középiskolával rendelkezik, ahol a gyermekek mind anyanyelvükön, azaz kabardin nyelven tanulnak.

Ime, ilyenek a lenini-sztalini nemzetiségi politika gyümölcsei! Ez a politika tiszteletben tartja a nagy és kis népek jogait s fejlődésükhez korlátlan segítséget nyújt.

Január elején megkezdik

a nagyváradai korszerű beteg- segélyző palota építését

NAGYVÁRAD. — A Román Munkáspárt kezdeményezésére hatalmas, a mai idők követelményeinek megfelelő, korszerű berendezésű betegsegélyző palota építését határozták el Nagyváradon.

Tegnap Nagyváradra érkezett Ganescu Stelian, a Betegsegélyző Pénztár Központi Igazgatóságának mérnöke, hogy a helyi hatóságokkal folytatott megbeszélések alapján már január első napjaiban beindítsa az építkezési munkálatokat. Ganescu mérnök, az építkezésekre vonatkozó terveket bemutatta a helyi hatóságoknak és elhatározta, hogy az építkezéseket nyomban megkezdik. Az előirányzott 40 millió lejes költségvetési összegből Ganescu mérnök 22 millió lej készpénzt anyagbeszerzési célokra magával hozott és így az anyagbeszerzést azonnal megkezdte.

A tervek szerint az épület földszintjén helyezik el az adminisztrációs hivatalokat, melyeket kellő szélességű előcsarnok köt majd össze, ahol a betegsegélyzői feladatok végezhetők és ahonnan

könnyen tájékozódhatva juthatnak el az egyes adminisztrációs ügyosztályokhoz. Az első és második emeleti részeken csempékkel kirakott orvosi rendelők, míg a harmadik emeleten altisztai lakásokat építenek.

Dr. Serbu Zoltán főorvos, a betegsegélyző palota belső elrendezésével kapcsolatban rámutatott arra, hogy külön gyermek-, belgyógyászati (női és férfi betegek részére), külön nőgyógyászati, röntgen laboratórium, fogászati osztály, sebészeti és szívspecialisták külön rendelők állanak az új betegsegélyző palotában a gyógyulást kereső dolgozók rendelkezésére.

A tüdőbeteg gondozó osztályt külön röntgenapparátussal, teljesen elkülönített épületszárnyon rendezik be, melynek a legfelső terraszán hatalmas napozót építenek. A földszint egyik szárnyán korszerű gyógyszer-tárolt és laboratóriumot rendeznek be. Az építkezéseket — a tervek szerint — március 1-ére befejezik.

J. E.

A szilágysági ifjak jelentenek

ZILAH. — Egymásután érkeznek. Keménykötésű legények — egyik-másik csak legényke — Szilágyság népének dolgozó fia. Ertekezletre jönnek, a MNSz járási ifjusági konferenciájára. A szerencsésebbek szekérral tevék meg az utat a falvaktól Zilahig, mások nagy döngéssel verik le csizmáikról a port, a hosszú kilométerek legyaloglása után.

A gyülesterembe mennek, ahol hamarosan elűl a zaj, kezdődik a munka. Szilagybála, Sámson, Szilagyfőkeresztur, Göröcsön, Nagy-doba és Mocsola ifjai egymásután állnak fel s tesznek jelentést az elvégzett munkáról. A falvak új építései, az ifjak építő akaratának nagy méretei bujtakoznak ki az egyszerű szavakból.

A SAMSONI KIKÜLDÖTT

Áll fel elsőnek, Szabó Ernő. Fellépése biztos, szavai büszkén csengetnek:

— Fiatal még szervezetünk — mondja — kicsi, de dolgozni tudunk. 1000 méter utat javítottunk meg a község határában, kijavítottunk egy utszakaszt a kulturház és az iskola között, s megjavítottuk, feltöltöttük a Kövesd és Sámson közötti dűlőutat. 8000 fűesemetét ültettünk el az újraerdősítés folyamán...

A hiányosságokról már nem szívesen beszél. Vonzólasra adja elő, hogy könyvtárunk bizony még nincsen, s kultúrcsoport sem működik még úgy, ahogyan kellene. De igéri a sámsoni ifjak nevében, hogy rövidesen minden meglesz, mintaszervezetet csinálnak.

Nagydoba megbizottja a kulturház felépítéséről és egy kilométer községi utszakasz megjavításáról tesz jelentést, majd a szilagyballai szervezet részéről Mátyás Jenő áll fel.

„MI, SZILAGYBALLAI IFJAI...”

Sudár, mint az egészséges fenyő, rezzenés nélkül tartja munkában kergesedett tenyerén a papírost. Olvassa jelentését:

— Mi, Szilagyballai ifjai, kevessele előtt alakítottuk meg ifjusági szervezetünket. Nem is számolhatok be külön végezett önkéntes munkáról, mert amit csináltunk, azt nem mi kezdeményeztük, hanem együtt valósítottuk meg az öregekkel. Nem ékeskedünk idegen tollakkal. Majd akkor sorolok fel megvalósításokat, ha már mi külön is tettünk valamit. De meglesz ez is rövidesen!

Elhallgatott, de nem ül le. Akar még valamit mondani, s látszik a szavakat gyűjti, meg lehet — a bátorságot. Aztán megindul belőle a szó. Arról beszél, hogy Ballán erősen akadályozzák a munkát a „hivők”. Folytonfolyvást gyűléseket tartanak, s mert nagy a hívők létszáma, akadályozza ez a jó népet a szocializmus útján. (Él)

munkát. S csodálatos, hogy éppen akkor gyülekeznek a hívők, amikor valami gyűlés, vagy önkéntes munka volna a faluban...

De rábeszéléssel is távol akarják tartani tőlünk az ifjakat. Folyton innepeltetik őket, meg muzsikáltatják. Nem mondom, lehet, kell az is, de csak előbb az újjáépítő munka!... Közel ötven százaléka hívő a falunak, hogy miben hisznek, az az ő dolguk, de az már közügy, hogy hamis jel-szavakkal akadályozzák az építő munkát.

Főkeresztur megbizottja, Dénes Antal még gyerekember. A legénytől még jó néhány esztendőig elkerüli állat. Okosan beszél, ügyesen, ahogy jelentését mondja. Náluk is most indult meg az élet, kultúrcsoportot szerveztek és van már egy 32 kötetes könyvtárunk.

Aztán Magyar Ferenc emelkedik szólásra Göröcsönből. Nagyön rájár a szava a „leventé” kifejezésre. Ugy látszik, ott még mindig őrzik az átkos emlékü intézmény emlékét. Elég hiba! Mi ma békés építő munkára neveljük ifjainkat s nem háborúra. Mint itt — példát kell őriznünk a mult emlékére. De világért sem szabad összehasonlítani a mi ifjúságunkat a fasizmus neveltjeivel, még egyszerű „elszólásban” sem!

Előadja Magyar Ferenc, hogy az építő munkában Göröcsönben sincs hiány. Községi istállót építettek az ifjak, meg fásítottak, segítettek az erdőültetés nagy munkájában. Majd ő is a hívőkről beszél. Közülük még soha senki nem jött, hogy résztvegyen az újjáépítő munkában. Nyíltan jelentették ki, hogy nem érdekli őket. Az egyik prédikátoruk, Fazekas Ferenc vezetésével nyíltan szembe helyezkednek a demokráciával, s úgy híresztelik a faluban, hogy a demokratikus szervezetekben rosszra tanítják az ifjakat. Ideje volna szétneézni egy kicsit az ő házukatján is...

A következő jelentéstevő Csizsar Albert Mocsolyáról. Csupa jótt mond. Olyan, aminek hallatára örül az ember szive-lelke. Kevés a hiányosság ilyen, jól megy a szervezet s folyik a munka. 5000 darab esemetét ültettek el, 1 ezer 100 méter utat javítottak meg, s most követ termelnek a további utjavítások elvégzéséhez. Van fűcsoportjuk, meg szilagyballai. A szomszédos községeket is látogatják, tanulnak s tanítják a népet.

Miután elhangzanak a jelentések, összehajtják a fejüket az ifjak.

A zilahi járás községeinek dolgozó fiai munkatervet készítettek el, hogy minél eredményesebben dolgozhassanak, építhessék mindannyiunk jövőjét, előre segítsék a népet a szocializmus útján. (Él)

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 3-5 lej. Legkisebb hirdetés díja 10 szóig 30-50 lej. Állástkeresőknek szavanként 1 lej. Cím a kiadóban és jelzés hirdetésenként 20 lej pótdíj fizetendő.

ADÁS-VÉTEL

ELADÓ nagyobb méretű, gyapjával töltött gyermekpaplan. (14-15 éves korig használható.) Cím: Berde Mózes-utca 3., I. emelet. Gr. 78

MOTOTORKERÉKPÁR, Triumph, 350-es, olcsón eladó, esetleg fényképezőgépre elcsereandó. Érdeklődni „Agimex”, Cöttei-utca 2. sz. 7677

ELADÓ egy komplett, modern konyhaberendezés és két fotell. Horrea-ut 57. Lázárkálnál. 7675

ELADÓ 7 m. piros kókuszszőnyeg. Érdeklődni reggel 9-12-ig. Cím a kiadóban. 7692

ELADÓ komplett szép tele topolyaháló, egyéb butoridarabok. Erzsébet-ut 49. Reggel 8-10-ig. 7689

JÓKARBAN levő, kombinált konyhakredencet veszek. Cím a kiadóban. 7686

ELADÓ kombinált szoba, perzsaszőnyegek, márkás ebédlőszerviz, kétkarikás gázrezsó, kétágu nagy létra. Postakert-utca 5. 7684

KOMBINÁLT szobát, komplett tisztát, jókarban és csipkefüggönyt veszek. Cimeket a kiadóba kérek „Kombinált szoba sürgős” jellegre 7693

PERZSABUNDA olcsón eladó Gh. Baritru (Malom)-utca 8., jobb oldalt első ajtó. 7688

ELADÓ olcsón egy automata KÜLÖNFELER

mérleg, egy jégszekrény, egy ventilátor, egy márványlapos pult, egyéb üzleti felszerelések. Cím: Farkas Tibor, Malom-utca 32. 7685

ÁLLAST KAPHAT

MAGYAR helyesírásban tökéletesen gyakorlott gépirónót keresünk, azonnali belépésre. Románul is tudók előnyben. Írásbeli ajánlatok rövid életrejjel és referenciák megjelölésével „Gyakorlott” jellegre a kiadóba küldendők. Gr. 77

JÓLFOZO mindenest felveszek. Majális-utca 38. Nagy. 7683

ÖNÁLLOAN főzni tudó, gyermekszertető mindenest keresek január 1-re. Székely, Hosszu-utca 1. 7682

MENYASSZONYI ruhák, fátjolok, koszoruk, szörmekepek kikölcsonzése. „Dahlia Művirágszalom”. Horea ut 35. Gy. 161

SZÖVÖNÖK, kötőnők, fűzősnők! Ki társulna központi szalonommal? Válaszok „Ujév” jellegre a kiadóba. 6747

ELVESZETT pénztárca a Dermata-bálon, Venczel Lőrinc névre szóló iratokkal. Becsületes megtalálója jutalom ellenében juttassa el Művész-utca 52. szám alá. (3-as autóbussz megállónál.) 7690

MENYASSZONYI ruha, fátjol és koszoru eladása és kölcsonzése nagy választékban az Orchideánál, Dózsa György-utca 22. F.

FIGYELEM! Befagyott vízvezetékét villanyáparáttal azonnal kioldvasztja Nánási, Király-utca 4. sz. 7694

December 28-án, este fél 8 órakor az Állami Magyar Opera

művésztje

Műsoron a legszebb operadriák, teljes baletkar

Bemuta koznak: Vida Viktor (ének), Imre Marika (tánc), továbbá Gondos Zsófia (ének), Varas Lajos (celló), Vanca Erzsébet (ének), Kovács Irén (ének), Trenka Eva (ének), Balogh Ferenc (hegedű), Vadász Eva (ének), Baji Kornélia (ének), Orosz Beatrix (tánc) és a teljes baletkar

AZ ORSZÁGOS SZAKSZERVEZETI TANÁCS NAPJAI

Mély fáida'ommal tudatjuk, hogy drága lelkem Kemolói Syvesler Márion ny. főszemléssz

életének 74-ik évében, rövid szenvedés után meghalt.

Temetése kedden délután 3 órakor lesz a lemezői kápolnában. Bánatos neje

Szilveszterkor mulasson

„Csokoládé” zenekara mellett

KORONA étteremben

Olvasd, terjeszd, támogasd a „Világosság”-ot

Elérkezett végre a pillanat,

hogy sorsjegyet vásároljon az

ÁLLAMI

OSZTÁLYSORSJÁTEK

V-ik osztályának nagy húzására

A húzás: 1949 január 8-án kezdődik

A Kisiparos Szövetség

Kolozs megye: Közponliának szilveszteri bálja elmarad. A meghívók a későbbi időpontban megmaradó farsangi bálra érvényesek

A HETI LOTO

December 27-iki húzásának eredménye:

Kihúzták az urnából a következő számokat:

11 84 45 9 14

Az e heti prémium: 143.528 lej

SLOVA HIRDETÉS